

Uchwała nr 37
Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem
z dnia 14 maja 2026 r.
w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe

Na podstawie art. 41¹ ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338) oraz § 13 ust. 5 i 6 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 10 września 2019 r. w sprawie Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem (Dz. U. z 2019 r. poz. 1743 oraz z 2021 r. poz. 1247) Rada uchwała, co następuje:

§ 1.

Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem wyraża negatywną opinię w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, przedstawionego Radzie przez Ministra Edukacji Barbarę Nowacką w dniu 24 marca 2026 r.

Rada wskazuje, że projekt ustawy w obecnym brzmieniu zawiera istotne braki oraz stwarza ryzyko poważnych problemów interpretacyjnych i praktycznych związanych z jego stosowaniem w codziennym funkcjonowaniu szkoły. W pierwszej kolejności trzeba jednak poddać pod wątpliwość zgodność proponowanego projektu z zasadą proporcjonalności wynikającą z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z tą regulacją, ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób, zaś ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw. Biorąc pod uwagę wprowadzenie postulowanego zakazu w drodze ustawy i dla ochrony zdrowia, co można wywnioskować z uzasadnienia do projektu ustawy, należy ocenić, czy proponowane rozwiązanie ma charakter „konieczny” w demokratycznym państwie dla ochrony zdrowia dzieci i młodzieży. Trybunał Konstytucyjny w swoim orzecznictwie uznaje, że wymóg konieczności zostaje spełniony przy łącznej realizacji trzech przesłanek: (1)

przydatności – czy regulacja prowadzi do osiągnięcia zamierzonych celów; (2) niezbędności – czy nie da się osiągnąć zakładanych celów bez stosowania proponowanych ograniczeń; (3) proporcjonalności *sensu stricto* – czy efekty wprowadzonych ograniczeń pozostają w proporcji do nałożonych ciężarów na jednostkę. O ile zakaz proponowany w projekcie ustawy – przy odpowiednim jego egzekwowaniu – będzie prowadzić do osiągnięcia zamierzonych celów i są proporcjonalne *sensu stricto*, to jednak przewidziany zakaz nie może zostać uznany za niezbędny dla ochrony zdrowia uczniów dzieci i młodzieży, a także poprawy wyników edukacyjnych uczniów, minimalizowania ryzyka wycofania społecznego i lepszego funkcjonowania emocjonalnego w grupie rówieśniczej. Przesłanka niezbędności ustanowienia takiego ograniczenia nie może zostać spełniona w szczególności ze względu na niepodjęcie dotychczas przez władze publiczne mniej restrykcyjnych działań mających na celu przeciwdziałanie problemom, na które mają odpowiadać projektowane przepisy, np. w postaci kampanii społecznych realizowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, programów profilaktycznych lub pilotażu zakazu w wybranych placówkach oświatowych. Wprowadzenie zakazu wydaje się być działaniem zbyt wczesnym również z tego względu, że nie można jeszcze ocenić realnych skutków społecznych na zachowania dzieci i młodzieży realizowanego w szkołach od 1 września 2025 r. przedmiotu edukacja zdrowotna, obejmującego wiedzę m.in. z zakresu higieny cyfrowej (mającego być obowiązkowym od dnia 1 września 2026 r.).

Co do uwag w zakresie konkretnych proponowanych regulacji ustawowych, Rada zwraca uwagę na nieprecyzyjne określenie przesłanki „zagrożenia zdrowia lub życia” zawartej w proponowanym art. 98a ust. 2 pkt 3 ustawy – Prawo oświatowe przy jednoczesnym braku jej definicji ustawowej. Może to prowadzić do rozbieżnych interpretacji przepisów, w tym w zakresie objęcia ochroną zdrowia psychicznego uczniów oraz korzystania z aplikacji lub urządzeń monitorujących stan zdrowia. Jednocześnie Rada podkreśla, że tworzenie zamkniętego katalogu przypadków, kiedy proponowany zakaz nie byłby stosowany, nie stanowi rozwiązania właściwego, ponieważ przepisy powinny zachowywać odpowiedni poziom elastyczności umożliwiający ich stosowanie w różnorodnych sytuacjach. Rada wskazuje również na niewystarczające uwzględnienie potrzeb uczniów ze szczególnymi potrzebami

edukacyjnymi, w tym uczniów z niepełnosprawnościami. Projekt nie zawiera jednoznacznego odniesienia do tej grupy uczniów ani nie przewiduje odpowiedniego powiązania wyjątków od zakazu z właściwą dokumentacją, opiniami lub orzeczeniami. Zdaniem Rady regulacje te powinny być analizowane w szerszym kontekście całego systemu prawa oświatowego oraz przepisów dotyczących praw osób z niepełnosprawnościami.

Ponadto Rada dostrzega brak w przedłożonym projekcie ustawy uregulowania przechowywania urządzeń elektronicznych na terenie szkoły i odpowiedzialności za ich zagubienie, kradzież lub uszkodzenie. W ocenie Rady przepisy nie powinny pozostawiać tych kwestii bez jednoznacznego określenia zasad odpowiedzialności, np. w postaci odesłania do stosownych przepisów ustawy – Kodeks cywilny w tym zakresie.

Istotną wadą projektu jest w ocenie Rady nadmiernie szerokie i nieprecyzyjne określenie katalogu urządzeń, które mogą zostać objęte ograniczeniami. Zgodnie z proponowanymi przepisami, zakazem mają zostać objęte nie tylko telefony komórkowe, lecz również „inne urządzenia elektroniczne umożliwiające porozumiewanie się na odległość lub rejestrowanie obrazu lub dźwięku”. Przytoczone określenie nie zostało w żaden sposób zdefiniowane ani na poziomie projektowanej nowelizacji, ani w uzasadnieniu do projektu ustawy. To sprawia, że postulowany zakaz korzystania z urządzeń będzie potencjalnie obejmował nie tylko telefony komórkowe, lecz również inne urządzenia elektroniczne powszechnie wykorzystywane w edukacji, takie jak komputery, laptopy, tablety, zegarki elektroniczne (w szczególności urządzenia typu smartwatch), kamery czy dyktafony. Tak sformułowane przepisy będą prowadzić do licznych wątpliwości interpretacyjnych wśród wszystkich członków społeczności szkolnej i niejednolitej praktyki stosowania zakazu wprowadzanego proponowaną nowelizacją, co w konsekwencji może skutkować zasadniczymi sporami w obrębie szkół, w szczególności między dyrektorami szkół a uczniami.

W ocenie Rady zastrzeżenia budzi możliwość objęcia zakazem szkół podstawowych dla dorosłych, szkół ponadpodstawowych i szkół artystycznych. Znaczna część uczniów

tych szkół jest osobami pełnoletnimi i aktywnymi zawodowo. Ograniczenie możliwości korzystania z telefonów komórkowych może utrudnić im kontakt z pracodawcami, co może negatywnie wpłynąć na możliwość podejmowania zatrudnienia. Rada zwraca uwagę, że osoby młode już obecnie napotykały trudności na rynku pracy wynikające z dodatkowych wymogów związanych z zatrudnianiem osób niepełnoletnich, a brak możliwości kontaktu z uczniem-pracownikiem przez wiele godzin może dodatkowo zniechęcać pracodawców do oferowania zatrudnienia młodym osobom.

Mając na uwadze powyższe argumenty, Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem przedstawia opinię w niniejszym brzmieniu, zwracając się jednocześnie do Ministerstwa Edukacji Narodowej z apelem o rozważenie zastosowania mniej restrykcyjnych i bardziej proporcjonalnych rozwiązań w obszarze higieny cyfrowej na terenie placówek oświatowych, a w przypadku kontynuacji dalszych prac nad projektem ustawy – o doprecyzowanie proponowanych regulacji w ślad za tą uchwałą na etapie parlamentarnego procesu legislacyjnego.

§ 2.

Uchwałę przekazuje się Ministrowi Edukacji.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Współprzewodniczący
Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem
Piotr Stec
Hubert Jerzy Taładaj